

JUSTITISMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 7. september 2015
Kontor: Straffuldbyrdselskontoret
Sagsbeh: Josefine Juel Schiøtt
Sagsnr.: 2015-0030-3718
Dok.: 1706240

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 110 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. august 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Martin Henriksen (DF).

Søren Pind

/

Ane Røddik Christensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 110 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren bekræfte, at der - enten i længere eller i kortere forløb - sidder psykisk syge indsatte i de danske fængsler og arresthuse, og kan ministeren oplyse, om dette giver anledning til, at enkelte fængselsbetjente får tilbud om kurser i at håndtere psykisk syge indsatte bedst muligt?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der har oplyst følgende:

”Psykisk syge i Kriminalforsorgens institutioner

Det følger af principperne i straffelovens § 16, at sindssyge varetægtsarrestanter/afsonere ikke bør være frihedsberøvet i kriminalforsorgens institutioner.

Af bekendtgørelse nr. 399 af 9. april 2015 om sundhedsmæssig bistand til indsatte i kriminalforsorgens institutioner fremgår det af § 2, stk. 4, at indsatte med behov for psykiatrisk bistand indlægges på psykiatrisk afdeling eller hospital eller overføres til Anstalten ved Herstedvester.

Det fremgår endvidere af De Europæiske Fængselsregler, at personer, der lider af en psykisk sygdom, og hvis psykiske helbredstilstand er uforenelig med frihedsberøvelse i et fængsel, bør frihedsberøves i en institution, der er særligt indrettet til formålet. Hvis sådanne personer alligevel undtagelsesvist frihedsberøves i et fængsel, skal der være særlige regler, der tager hensyn til deres status og behov.

På baggrund af disse regler og principper, og fordi kriminalforsorgens institutioner ikke er egnede til at huse sindssyge indsatte, forsøger Kriminalforsorgen altid at få en psykisk syg indsat, som lider af egentlig sindssyge (psykose), indlagt på en psykiatrisk afdeling.

I praksis forekommer det, at der befinder sig psykisk syge (psykotiske) indsatte i kriminalforsorgens institutioner i den periode, hvor de pågældende afventer overførsel til en psykiatrisk afdeling. De psykisk syge (psykotiske) indsatte, som kan have ophold i kriminalforsorgens institutioner i kortere eller længere tid, kan opdeles i følgende grupper:

- Indsatte (varetægtsarrestanter og foranstaltningssdomte), der afventer, at retsafgørelse om placering på en psykiatrisk afdeling kan effektueres,

- indsatte (afsonere eller varetægtsarrestanter), som ved indsættelsen var eller senere under opholdet konstateres psykisk syge, eller hvor der er mistanke om psykisk sygdom, og
- indsatte (afsonere), som skal anbringes på en psykiatrisk afdeling i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 78, og som afventer dette.

Kriminalforsorgen har på baggrund af satspuljemidler i perioden 2009-2012 gennemført et screeningsprojekt for psykisk sygdom (sindssygdom) blandt varetægtsarrestanter i Vestre Fængsel.

Det fremgår af undersøgelsen, at 8 procent af de 672 varetægtsarrestanter, der indgik i undersøgelsen, havde en psykisk sygdom (psykose) og derfor ikke burde have ophold i kriminalforsorgens institutioner, men behandles i det almindelige psykiatriske behandlingssystem.

Undersøgelsens resultater kan ikke uden videre generaliseres til at gælde for den samlede varetægtspopulation eller for samtlige indsatte som helhed, fordi udenlandske varetægtsfængslede var udeladt, unge indsatte var overrepræsenteret, og undersøgelsen udelukkende var baseret på varetægtsfængslede i Vestre Fængsel.

Antallet er således usikkert, men det er et velkendt problem, at der periodevist kan opholde sig psykisk syge (psykotiske) indsatte i kriminalforsorgens institutioner. Disse psykisk syge indsatte er personer, der afventer overførsel til en psykiatrisk afdeling.

For at fremme samarbejdet mellem regionspsykiatrien samt fastholde fokus på den vigtige opgave med at få disse psykisk syge overført til psykiatrisk afdeling har kriminalforsorgen siden 2005 haft et formaliseret samarbejde med Region Hovedstadens Psykiatri, idet det primært er i hovedstadsområdet, der er problemer med ventetid på overførsel til det psykiatriske system. Samarbejdet består i regelmæssige møder med regionen, hvor der drøftes relevante samarbejds-mæssige problemstillinger, herunder de gennemsnitlige ventetider, enkeltsager, eventuelle problemer i forhold i visitationen af de indsatte m.v.

Som led i flerårsaftalen 2013-2016 har kriminalforsorgen iværksat et lignende formaliseret samarbejde med samtlige af landets øvrige regioner på det psykiatriske område.

Håndteringen af psykisk syge i kriminalforsorgens institutioner

Der er til alle fængsler og arresthuse tilknyttet en læge, som kan henvise til en psykiatrisk afdeling. Alle fængsler og næsten

alle arresthuse (pt. 32 ud af 36 arresthuse) har derudover tilknyttet en psykiater, typisk på konsulentbasis, hvilket betyder, at speciallægen er til stede i institutionen et bestemt antal timer om ugen. Der arbejdes fortsat på at tilknytte psykiatere til de resterende arresthuse. De fleste fængsler har tillige tilknyttet en psykolog, typisk også på konsulentbasis. Anstalten ved Herstedvester har en landsdækkende funktion i kriminalforsorgen for så vidt angår de dårligst fungerende indsatte med svære psykiske problemer, der har behov for psykologisk/psykiatrisk bistand, og institutionen har fuldtidsansatte sygeplejersker, psykiatere og psykologer.

Kriminalforsorgen har derudover stort fokus på at styrke det ikke-sundhedsfaglige personales kompetencer, viden og muligheder for at håndtere indsatte med psykiske lidelser og psykisk sygdom.

På grunduddannelsen til fængselsbetjent er der 16 lektioners specifik undervisning i psykisk sygdom og forebyggelse af selvmord. På grunduddannelsen berøres derudover tilgrænsede emner som f.eks. traumatiske kriser og krisehåndtering, konflikthåndtering, håndtering af lægemidler, kommunikation m.m.

Kriminalforsorgens Uddannelsescenter afholder endvidere kurser for fængselsbetjente og værkemestre fra fængsler og arresthuse, der retter sig mod håndtering af psykisk sygdom blandt de indsatte. Kurset ”Særligt krævende indsatte”, som var et 2-dages kursus, blev afholdt et antal gange i perioden 2009-2012, hvor 426 medarbejdere i alt har deltaget. I perioden 2012-2014 har kurset ”APG-Agression Profile Guidelines”, der ligeledes var et 2-dages kursus, været udbudt et antal gange, hvor 131 medarbejdere i alt har deltaget.

Aktuelt er Direktoratet for Kriminalforsorgen i samarbejde med Kriminalforsorgens Uddannelsescenter i gang med tilrettelæggelsen af en række kursusdage for fængselsbetjente vedrørende afdækning af indsattes psykiske forhold i forbindelse med modtagelsen af indsatte i fængslerne. Kursusdagene er planlagt til afholdelse ultimo 2015.

Herudover kan personalet deltage i kurser m.v., der retter sig mod håndtering af psykisk sygdom blandt de indsatte, og som udbydes i andet regi end Kriminalforsorgens Uddannelsescenter. Der henvises i den forbindelse til Justitsministeriets besvarelse af 27. oktober 2014 af spørgsmål nr. 1536 fra Folketingets Retsudvalg.”